

Sprawozdanie z realizacji
GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII DLA MIASTA KOŚCIERZYNA
ZA ROK 2018

Wykonanie Programu przyjętego na rok 2018,
realizacja zawartych w nim celów, przedstawia się następująco:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, a także osób zagrożonych uzależnieniem, w szczególności poprzez:

- finansowanie dodatkowych programów psychoterapeutycznych i terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu i osób uzależnionych od narkotyków, jak również osób współuzależnionych i Dorosłych Dzieci Alkoholików;
- prowadzenia wstępnej diagnozy zjawiska przemocy domowej u pacjentów;
- zakup materiałów edukacyjnych.

Realizacja: W 2018 roku liczba osób zarejestrowanych w Poradni Leczenia Uzależnień kształtowała się następująco:

- w poradni zarejestrowano – 246 osób
- liczba osób zgłaszających się dobrowolnie - 211
- liczba osób skierowanych przez Sąd - 35
- z liczby ogólnej zgłosiło się po raz pierwszy - 68

W 2018 r. zakupione zostały w tej poradni usługi nie objęte refundacją w ramach NFZ, a mające na celu prowadzenie terapii podstawowej i pogłębionej przez specjalistów terapii uzależnień i terapeutów uzależnień dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

W tych ramach funkcjonowały następujące grupy:

- grupa intensywna 50 spotkań, liczba uczestników 54 osoby;
- grupa zadaniowa "after care" – 48 spotkań, liczba uczestników 25 osób;
- grupa dla współuzależnionych – 49 spotkań, liczba uczestników 8 osób;
- grupa rozwojowa – 48 spotkań, liczba uczestników 43 osób;
- grupa rozbrajania nałogowych mechanizmów uzależnienia – 49 spotkań, liczba uczestników 60 osób;
- prowadzenia treningu zachowań asertywnych – 60 godzin, liczba uczestników 24 osoby;
- grupa terapii pogłębionej – 40 spotkań, liczba uczestników 18 osób.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej nabył publikacje o treściach profilaktycznych, które były rozprowadzane wśród mieszkańców podczas inicjatyw o charakterze profilaktycznym.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, przede wszystkim poprzez:

- a) realizację zapisów Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Kościerzyna – będącego załącznikiem do Programu;

- b) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu (motywowanie do podjęcia terapii odwykowej);
- c) pomoc psychoterapeutyczną członkom rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym (w tym grupy samopomocowe); fachowe wsparcie dla osób pracujących w tym obszarze;
- d) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholizmu i narkomanii, pomocy psychologicznej i prawnej;
- e) pomoc dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym, (działania te wpisują się w profilaktykę selektywną ukierunkowaną na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka z uwagi na swoją sytuację społeczną, rodzinną lub też środowiskową)
 - organizowanie obozów i kolonii (półkolonii) z programem terapeutycznym dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym,
 - działalność świetlic opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych, oraz świetlic szkolnych z programem profilaktycznym (wraz z dożywianiem uczestników) a także warsztaty rozwijające zainteresowania,
 - stworzenie możliwości poszukiwania nowych znajomych w oparciu o wspólne zainteresowania/hobby,
- f) dostarczenie wiedzy na temat FAS psychologom, pedagogom oraz wszystkim innym specjalistom, którzy zajmują się pomocą dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym,
- g) propagowanie postaw prorodzinnych i tworzenie warunków dla realizacji tych postaw (w tym działania na rzecz więzi międzypokoleniowych),
- h) zwiększanie dostępności pomocy dla dzieci z FASD oraz ich opiekunów.

Realizacja:

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

Od lutego 2011 r. zarządzeniem Burmistrza Miasta Kościerzyna w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej utworzono Dział ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Dział ten odpowiedzialny jest za realizację w/w programu.

W 2018 r. odbyły się w budynku MOPS spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego (5 spotkań), na których podejmowane były tematy związane z przeciwdziałaniem przemocy na terenie Miasta Kościerzyna.

W lutym 2018 r. na podstawie zarządzenia Burmistrza miasta Kościerzyna nastąpiła zmiana w składzie ZI.

W dniu 21.05 2018 r. Burmistrz Miasta Kościerzyna wydał zarządzenie w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego w Mieście Kościerzyna (3 letnia kadencja poprzedniego ZI upłynęła).

Do Przewodniczącego ZI w 2018 r. wpłynęły łącznie 53 wypełnione formularze Niebieskich Kart (wszczętych w 49 rodzinach, łączna liczba osób w rodzinach to 157, w tym 48 dzieci) wypełnionych przez przedstawicieli instytucji zobowiązanych do wszczynania procedury zgodnie z ustawą (Policja, Pomoc Społeczna, MKRPA, Oświata, Służba Zdrowia), z czego:

Policja – 20

MOPS – 23

Służba Zdrowia – 5

MKRPA- 4

Oświata – 1

Spośród wszystkich wszczętych procedur NK 16 nie było realizowanych ze względu na brak zasadności podejmowania działań (decyzje podjęte zostały na posiedzeniu grup roboczych w sprawie lub też na posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego).

W ramach każdej procedury Niebieskiej Karty były zwoływane grupy robocze, które pracowały pod kątem zdiagnozowania sytuacji w rodzinie oraz ustalenia działań zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy. W skład grup roboczych wchodził przedstawiciele MOPS (pracownicy socjalni, psycholog, specjalista pracy z rodziną, asystenci rodziny, kierownik świetlicy profilaktycznej MOPS, kierownik działu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie), policji, MKRPA, służby zdrowia, oświaty, sądu. Skład grup roboczych ustalany był na podstawie indywidualnej sytuacji w rodzinie.

Łączną liczbę odbytych grup roboczych można określić na 180.

Na grupach roboczych wspólnie z osobą wobec, której istniało podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, diagnozowano sytuację rodziny, ustalano indywidualny plan pomocy. Ponadto

zapadały decyzje dotyczące przekazywania spraw i wniosków do prokuratury lub na policję w celu wszczęcia postępowania dotyczącego znęcania się nad rodziną oraz wniosków o zobowiązanie do opuszczenia mieszkania przez osoby stosujące przemoc w rodzinie. Ponadto podejmowano decyzje o złożeniu wniosków do Sądu Rodzinnego o podjęcie stosownych działań

z uwagi na sytuację dzieci. Członkowie grupy roboczej podejmowali również decyzje o skierowaniu poszczególnych członków rodziny do MKRPA.

Przez cały 2018 r. systematycznie udzielane było wsparcie osobom w kryzysie, w tym osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, wsparcie psychologiczne, prawne, rodzinne, socjalne i finansowe.

W 2018 r. Przewodniczący ZI wezwał listownie 42 osoby, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie. Osobiście stawilo się 27 wezwanych, przeprowadzono z nimi rozmowy w celu zaprzestania dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz pouczono o odpowiedzialności karnej za takie postępowanie, w 27 przypadkach wypełniono formularz NK- D.

W listopadzie 2018 r. w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie rozpoczęły się warsztaty korekcyjno - edukacyjne dla sprawców przemocy, w których bierze udział 8 osób z terenu miasta Kościerzyna (6 osób zmotywowanych przez członków grup roboczych).

W budynku MOPS znajduje się mieszkanie chronione dla ofiar przemocy w rodzinie, z którego w 2018 r. nie skorzystała żadna osoba.

W lutym 2018 r. wysłano do Urzędu Wojewódzkiego projekt o dofinansowanie działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach Programu Ośłonowego "Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie" edycja 2018, tytuł projektu "Profesjonalna kadra = skuteczniejsza pomoc". Projekt został pozytywnie oceniony w Gdańsku, jednak w Ministerstwie nie uzyskał odpowiedniej liczby punktów, w związku z czym nie otrzymaliśmy dofinansowania.

Dział ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wspólnie z innymi pracownikami MOPS, jak również we współpracy z innymi instytucjami z terenu miasta (placówki oświatowe, placówki służby zdrowia, policja, PCPR, PPP, PIK, MKRPA, Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa) realizował działania profilaktyczne, edukacyjne i informacyjne dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowane do mieszkańców naszego miasta:

- w dniach 19 – 23 lutego obchodzono "Tydzień Pomocy Osobo Pokrzywdzonym Przystępstwem", również w MOPS- ie udzielane były porady osobom zgłaszającym się po pomoc, dodatkowo Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego pełnił dyżur w Prokuraturze Rejonowej w Kościerzynie w dniach 22 i 23 lutego w wyznaczonych godzinach;

- udział w Światowym Dniu Zdrowia – 24 kwietnia 2018 r. na Rynku Miasta – pod hasłem " Zdrowie dla wszystkich";

- w dniu 15 maja na Rynku Miasta odbył się piknik z okazji Międzynarodowego Dnia Rodziny pod nazwą "Rodzina Patriotyczna"

- aktywny udział w Marszu Przyjaźni zorganizowanym przez Zespół Szkół Publicznych nr 1, przy współudziale ZSP nr 2 i ZSP nr 3, przeprowadzonym na terenie miasta w dniu 6 czerwca;

- w dniu 14 czerwca odbyło się ognisko połączone z rajdem profilaktycznym (w nawiązaniu do programu Szkoła bez Przemocy) dla 7 klas najbardziej zaangażowanych w Marszu Przyjaźni ze szkół SP 6, SP 4 oraz ZSP nr 3 w Kościerzynie;

- w okresie letnim na terenie miasta w 4 różnych miejscach odbyły się pikniki profilaktyczne "Kolory trzeźwości i bezpieczeństwa"), na których był również problem przemocy w rodzinie;

- w dniach 7 i 10 września z okazji przypadającego w dniu 9 września Światowego Dnia FAS, pracownicy MOPS byli ubrani w specjalne żółte koszulki z napisem "woda tak, alkohol nie" i informowali wszystkich zainteresowanych o przesłaniu akcji;

- w dniu 11 listopada pracownicy MOPS czynnie zaangażowali się w przeprowadzenie XI Rajdu Niepodległości;

- w dniach 10.06.2018 r. i 02.12.2018 r odbyło się diagnozowanie dziesięciorga dzieci przez specjalistów pod kątem FAS, FASD;

- specjalista pracy z rodziną na spotkaniach z dziećmi i młodzieżą ze szkół

podstawowych, gimnazjalnych i przeprowadzał warsztaty dotyczące przemocy rówieśniczej, agresji, złości oraz cyberprzemocy;

Przez cały 2018 r. przy udziale różnych instytucji z terenu miasta oraz lokalnych mediów rozpowszechniane były informacje i materiały edukacyjne dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie oraz informacji o instytucjach, do których można zgłosić się po pomoc i wsparcie.

Udział w szkoleniach i konferencjach:

- w dniu 16 maja w sali konferencyjnej w kościerskim kinie odbyło się szkolenie "Pornografia szkodzi dzieciom" dla przedstawicieli różnych instytucji z terenu miasta, w którym wzięło udział około 90 osób,
 - w dniu 27.08.2018 r. pięciu pracowników MOPS wzięło udział w szkoleniu dotyczącym zmian w przepisach prawa i kwestii problematycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
 - w dniu 25.09.2018 r. kierownik działu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie uczestniczył w konferencji " Dziecko pokrzywdzone przestępstwem- profilaktyka, interwencja, pomoc", która odbyła się w Starogardzie Gdańskim;
 - w dniu 26.09.2018 r. odbyła się wizyta studyjna w Gdańsku Centrum diagnozy i Terapii FASD w Gdyni, w której wzięło udział 15 pracowników MOPS;
 - w dniach od 5 do 7 listopada Dyrektor, zastępca Dyrektora oraz Kierownik działu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie brali udział w szkoleniu "Akademia Zarządzania" w ramach projektu "Dla Rodziny" – doskonalenia zawodowego kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, szkolenie odbyło się w PCPR w Kościerzynie;
 - W dniu 26.11.2018 r. odbyło się szkolenie dla pracowników MOP, członków MKRPA oraz członków ZI dotyczące przeciwdziałania przemocy wobec dzieci, w szkoleniu wzięły udział 23 osoby, szkolenie przeprowadził p. Daniel Mróz z Rzeszowa.
- Ponadto członkowie Grup roboczych oraz Zespołu interdyscyplinarnego brali udział w różnego rodzaju szkoleniach i konferencjach dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach obowiązków służbowych- jako pracownicy swoich instytucji.

W punkcie konsultacyjnym ds. narkomanii w MOPS, każdy zainteresowany (rodzic, dziecko itp.) mógł uzyskać pełną informację o tym zagrożeniu, jego rozpoznawaniu, miejscach leczenia itp. Mógł też uzyskać od specjalisty ds. rodziny pomoc dotyczącą rozwiązywania konfliktów szczególnie na linii rodzic- dziecko. Indywidualną pomoc otrzymało 18 osób, które zgłosiły się między innymi z problemem uzależnienia od alkoholu, zażywania narkotyków i dopalaczy, problemów wychowawczych z dziećmi. Pracownik punktu służył również pomocą każdej szkole, która zgłosiła się chcąc skorzystać ze współpracy. Współpraca ta polegała na aktywnym uczestnictwie w działaniach profilaktycznych szkół przy okazji m.in. Dni Otwartych, Dni Sportu i Profilaktyki, pikników i rajdów dla młodzieży szkolnej.

We współpracy z Państwową Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną był uczestnikiem dni Rzucania Palenia w PZS nr 3, a także był współorganizatorem konkursu " Dopalacze – Zatruwacze".

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych liczy 6 osób i w okresie sprawozdawczym odbyła 26 posiedzeń.

W roku 2018 do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kościerzynie wpłynęło 49 wniosków o podjęcie czynności względem osób zgłoszonych, w tym:

- z Komendy Powiatowej Policji – 4
- od rodziny – 36
- od kierownika Działu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (grupy roboczej) – 2
- od pracownika socjalnego – 1
- z Prokuratury Rejonowej - 4

- z Sądu Rejonowego – 1
- od kuratora społecznego - 1

Z 49 wniosków procedowanych na posiedzeniach członkowie Komisji postanowili:

- 16 spraw umorzyć

(ustawowy upływ czasu, brak objawów nadużywania alkoholu zgodnie z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zgon, wyjazd z kraju, z uwagi na brak adresu pobytu bądź przebywania w Zakładzie Lecznictwa Odwykowego oraz z powodu nie potwierdzenia przez rodzinę nadużywania alkoholu i inne);

- 6 spraw zawiesić

z równoczesnym skierowaniem do poradni uzależnień celem dobrowolnego leczenia, a następnie po ponownym rozpatrzeniu skierowano do biegłych lub umorzono;

- w 17 sprawach wystąpiono do lekarza psychiatry i psychologa biegłego celem wydania opinii odnośnie uzależnienia od alkoholu;

- 5 spraw wycofano przez rodzinę;

- w 2 sprawach – członkowie udali się do miejsca zamieszkania rodziny;

- 1 sprawę przekazano do gminy właściwej.

W roku 2018r. Sąd wydał postanowienia (także te, które opiniowano w 2017r., a nie wydano postanowienia)

- 14 osobom na leczenie otwarte + nadzór kuratora (z możliwością zastosowania leczenia zamkniętego);

- 11 osobom na leczenie zamknięte;

- 1 wniosek został wycofany z Sądu przez rodzinę;

W pozostałych sprawach nie wydano jeszcze postanowienia z uwagi na terminy spraw sądowych w miesiącach styczniu i lutym 2019 r.

Zaopiniowano **41 postanowień** dot. wydania zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży lub w miejscu sprzedaży.

Na posiedzeniach komisji wszczęto 4 procedury NK.

Ponadto na posiedzeniach Komisji oprócz rozpatrywania wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego opiniowano zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, podejmowano prace nad Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2019r., ustalano podział środków dla podmiotów ubiegających się o ujęcie w GPRPA na rok 2019.

W **18** sklepach spożywczych prowadzących sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych dokonano czynności związanych z przestrzeganiem zasad oraz warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.

Członkowie komisji otrzymali **36** wezwań w charakterze strony do Sądu, na których toczyły się sprawy osób uzależnionych od alkoholu skierowanych przez Komisję.

W dniu 25.05.2018r. Członkowie MKRPA brali udział w wyjazdowym szkoleniu do Ośrodka Uzależnień w Wandzinie w celu podniesienia kompetencji związanych z wykonywaną pracą.

Ponadto Komisja była współorganizatorem 4 pikników profilaktycznych w okresie letnim pod nazwą "Kolory trzeźwości i bezpieczeństwa" na terenie miasta Kościerzyna oraz Światowego Dnia Zdrowia w dniu 24.04.2018r.

W okresie letnim 50 dzieci z szkół podstawowych pojechało na obóz letni do Europejskiego Domu Spotkań Młodzieży do Warszawy w dniach od 13-19.07.2018r.

W związku z ustawowym obowiązkiem prowadzenia działań profilaktycznych Teatr Kurtyna w dniu 24.04.2018r. przedstawił 4 spektakle profilaktyczne :

2 spektakle pt. „Jestem przyjacielem ludzi” - klasy II i III;

2 spektakle pt. „Niebezpieczna sieć” - klasy IV i V;

W spektaklach uczestniczyło 1000 uczniów kościerskich szkół podstawowych.

Do dyspozycji osób dotkniętych przemocą w rodzinie był psycholog, który udzielał w 2018 roku wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, odbywając łącznie 273 konsultacje psychologiczne. Główne tematy poruszane podczas konsultacji:

- problemy rodzinne,
- problemy zdrowotne,
- kryzysy psychiczne,
- problemy wychowawcze,
- uzależnienie,
- problemy zawodowe.

Dla osób doświadczających przemocy jest również skierowane wsparcie w postaci możliwości skorzystania ze schronienia przez kilka dni. W 2018 r. z tej możliwości wsparcia nie skorzystała żadna osoba.

W roku 2018 do dyspozycji osób dotkniętych przemocą w rodzinie był prawnik, który udzielał poradnictwa 1 dzień w tygodniu – 5 godzin. Z jego wsparcia skorzystało 100 rodzin, którym udzielono 130 porad. Na 99 rodzin w 80 stwierdzono problemy związane z nadużywaniem alkoholu lub przemocą w rodzinie.

W trakcie porad i konsultacji prawnych sporządzono 65 projektów pism procesowych bądź urzędowych, w tym w szczególności:

- pozwy o rozwód lub separację,
- pozwy o alimenty,
- pozwy o ustanowienie rozdzielności majątkowej,
- pozew o ustalenie ojcostwa,
- wniosek o eksmisję (z art.11 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie)
- zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa,
- wniosek o pozbawienie władzy rodzicielskiej,
- wniosek o ustalenie kontaktów z dziećmi,
- wniosek o ustalenie miejsca pobytu dzieci,
- wniosek o stwierdzenie nabycia spadku,
- wniosek o podział majątku,
- odwołanie od orzeczenia o stopniu niepełnosprawności,
- odwołanie od decyzji ZUS,
- wniosek o ubezwłasnowolnienie,
- wniosek o przymusowe leczenie
- wniosek o skierowanie na leczenie odwykowe.

Ponadto w 2018 r. poradnictwo w zakresie profilaktyki prowadził **specjalista pracy z rodziną działający w Punkcie Konsultacyjno – Informacyjnym ds. narkomanii**.

W trakcie indywidualnych spotkań udzielano poradnictwa w zakresie :

- uzależnienia od alkoholu,
- zażywania narkotyków,
- zażywania dopalaczy,
- problemów wychowawczych z dziećmi.

Ponadto specjalista pracy z rodziną współpracował z pracownikami socjalnymi, asystentami rodzin, a także pracownikami świetlicy profilaktycznej w celu poprawy sytuacji rodzin z problemem niewydolności wychowawczych.

W ramach współpracy ze szkołami specjalista pracy z rodziną:

- uczestniczył w mini rajdzie profilaktycznym dotyczącym zagadnień związanych z zagrożeniami wynikającymi z używania narkotyków oraz stosowania przemocy,
- uczestniczył w spotkaniach dotyczących dopalaczy z młodzieżą PZS nr 3(Drzewna) - 90 uczniów,

- prowadził warsztaty dotyczące asertywności, skutecznego odmawiania i wyznaczania celów - 80 uczniów,
- wziął udział w Dniu Rzucania Palenia w PZS nr 3, gdzie udzielono poradnictwa 150 uczniom,
- wziął udział w Dniach Otwartych w Szkole Podstawowej nr 4 i Szkole Podstawowej nr 6, gdzie udzielono poradnictwa dotyczącego profilaktyki uzależnień oraz z zakresu przemocy,
- podczas Dnia Ziemi oraz Dnia Sportu przeprowadzał rozmowy z uczniami nt. zachowań ryzykownych,
- aktywnie uczestniczył w obchodach Dnia Zdrowia, Międzynarodowego Dnia Rodziny,
- współpracował ze Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną w zakresie uzależnień współorganizując konkurs dla uczniów pt. "Dopalacze- zatruwacze",
- wziął udział w spotkaniu z seniorami dotyczącym uzależnień behawioralnych,
- wziął udział w pikniku profilaktycznym nawiązującym do marszu przyjaźni dla 140 osób, a także w piknikach pt. "Kolory trzeźwości i bezpieczeństwa".

W ramach tego zadania prowadzone są działania profilaktyczne w zakresie podnoszenia wiedzy na temat szkodliwości picia alkoholu w ciąży. W 2018r. w dniach 7 i 10.09 pracownicy MOPS ubrani byli kolejny rok w żółte koszulki z treścią profilaktyczną i udzielali informacji na temat akcji osobom zainteresowanym i klientom MOPS.

W roku 2018 po raz pierwszy MOPS zlecał **diagnozy dzieci w zakresie FAS i FASD**. Zaplanowano i przeprowadzono 10 diagnoz. Część diagnoz potwierdziła występowanie FAS bądź FASD u dzieci, w innych przypadkach lekarze specjaliści wskazali na inne ważne dysfunkcje rozwojowe u badanych dzieci.

W okresie letnim w Kościerzynie odbyły się 4 pikniki pod nazwą "Kolory trzeźwości i bezpieczeństwa", każdy w innym rejonie miasta. Celem była integracja mieszkańców w duchu trzeźwej zabawy i gier zespołowych oraz wyjście z treściami profilaktycznymi do mieszkańców nie będących klientami MOPS.

W MOPS działa świetlica profilaktyczna - placówka wsparcia dziennego, przy czym prowadzone w niej były także zajęcia z elementami socjoterapii.

W świetlicy w zajęciach uczestniczyło do 34 wychowanków w wieku od 6 do 16 lat, od poniedziałku do piątku godzinach od 10.00 do 18.00 (nastąpiło wydłużenie godzin pracy świetlicy).

Celem działalności świetlicy jest zapewnienie opieki dydaktycznej, profilaktycznej i wychowawczej dzieciom i młodzieży, jest on realizowany przez następujące działania:

- pomoc dydaktyczną, przezwyciężanie niechęci i braku motywacji do nauki;
- organizowanie warunków do codziennego odrabiania prac domowych;
- rozwój zainteresowań i uzdolnień wychowanków;
- profilaktykę uzależnień;
- ochronę zdrowia i rozwój fizyczny;
- kształtowanie postaw interpersonalnych;
- współpracę z rodzicami, pedagogami szkolnymi, kuratorami, asystentami rodziny i pracownikami socjalnymi.

Podczas zajęć w świetlicy wychowanków obejmuje się działaniami edukacyjnymi, w szczególności tych, u których widoczne są trudności z realizacją bieżącego materiału, aby wyrównywać ich szanse w szkole. Ponadto obejmuje się działaniami profilaktycznymi o szerokim zakresie w celu utrwalania prawidłowych i społecznie pożądanym wzorców zachowań (szczególny nacisk na agresję rówieśniczą, cyberprzemoc).

Wychowankowie biorą czynny **udział w cyklicznych wydarzeniach** świetlicy tj. urodziny, Dzień Dziecka, Dzień Matki, Międzynarodowy Dzień Rodziny, Mikołajki, Walentynki, Andrzejki. Ponadto w wydarzeniach o charakterze tradycyjnym, religijnym tj. Wigilia, zajączek Wielkanocny, spotkanie choinkowe (26.01.2018 w DPS w Stawiskach).

Uczestnicy zajęć wraz z rodzicami biorą udział w warsztatach w okresie bożonarodzeniowym i wielkanocnym.

Udział w projektach:

Od miesiąca marca do grudnia 2018 roku świetlica profilaktyczna brała czynny udział w projekcie "Aktywność drogą do samodzielności"- terapia osób niepełnosprawnych poprzez alternatywne formy wsparcia, który realizowany jest przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Kościerzynie.

Od miesiąca kwietnia do listopada 2018 roku wychowankowie świetlicy brali udział w projekcie "Uwolnić książkę od zapomnienia". Było to możliwe dzięki udziałowi w konkursie Fundacji Banku Zachodniego WBK "Bank Dziecięcych Uśmiechów" w ramach, którego otrzymali dofinansowanie w kwocie 5000 zł. W ramach projektu wychowankowie wyjechali do Teatru Miniatura, odbyli cykl 4 spotkań w Bibliotece Miejskiej w Kościerzynie, ponadto dzieci napisały bajkę, a na jej podstawie wystawiły spektakl. Bajkę wydrukowano w formie książeczki, a następnie przekazano je do kościerskich przedszkoli.

Przez okres letni wychowawcy wraz z wychowankami i ich rodzicami **brali udział w projekcie socjalnym** organizowanym na terenie miasta Kościerzyna – 4 piknikach profilaktycznych pn. "Kolory trzeźwości i bezpieczeństwa".

Ferie zimowe i wakacje letnie.

W okresie ferii zimowych w zajęciach świetlicy wzięło udział 30 wychowanków w godzinach od 7.30 do 15.30.

Podczas trwania ferii zimowych w okresie od 29.01.18 r. do 02.02.18 r.(I tydzień) wraz z Kościerskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji przeprowadzono cykl zajęć sportowo- rekreacyjnych, w tym min. zajęcia na lodowisku miejskim.

Odbyły się zajęcia profilaktyczne z przedstawicielem Komendy Powiatowej Policji nt. bezpieczeństwa podczas zabaw zimowych zwieńczone konkursem plastycznym.

Uczestnicy wzięli udział w seansie w kinie Remus, bajka " Paddington".

W okresie od 05.02.18 r. do 09.02.18 r. (II tydzień) wychowankowie brali udział w zajęciach na kręgielni w Hotelu Bazuny, ponadto udali się do Gdyni do Centrum Nauki Eksperyment, a następnie do Jump City, gdzie miały możliwość skorzystać z zajęć na trampolinach. Aktywnie uczestniczyli w Marszobiegu Purcla. Zwieńczeniem ferii był wyjazd do Koszałkowa, gdzie połączono aktywność fizyczną (zjazdy na oponach) z poczęstunkiem (ognisko z kiełbaskami).

W okresie od 25.06.18 r. do 03.08.18 r. odbywały się " Wakacje z MOPS- em", które rozpoczęły się od ustalania reguł oraz pogadanki profilaktycznej przedstawiciela Komendy Powiatowej Policji nt. Jak bezpiecznie spędzić wakacje. Ogłoszono konkurs plastyczny, a jego rozstrzygnięcie miało miejsce w siedzibie KPP, gdzie wychowankowie otrzymali nagrody.

Wychowankowie brali czynny udział w zajęciach o charakterze sportowym, ogólnorozwojowym na terenie Kościerskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji pn. "Sportowe Lato z KOSIR- em". Następnie w ramach akcji pn. "Wakacyjna szkoła poznawania zawodów" wychowankowie odwiedzili Urząd Pocztowy, Sąd Rejonowy, Zakład Kamieniarski, Okręgową Stację Kontroli Pojazdów, Nadleśnictwo, gdzie mieli możliwość zapoznania się z pracownikami wykonującymi różne profesje.

Jak co roku wzięli udział w Turnieju Drużyn Podwórkowych i Klubowych o Puchar Burmistrza Miasta Kościerzyna. Udział wzięło 21 drużyn, w tym dziewczęta i chłopcy.

Ponadto wychowankowie wzięli udział w wyjeździe do Ustki, gdzie skorzystali z przejazdu ciuchcią oraz wizyty w Oceanarium oraz spacerze nad morzem, a także wyjazdu do aquaparku w Redzie. Poszerzono ofertę świetlicy profilaktycznej o możliwości rozwoju i stymulacji sensomotorycznej, którą zapewnia ogród sensoryczny. Tu dzieci uczestniczące do świetlicy profilaktycznej oraz mieszkańcy miasta mogą odpocząć na łonie natury i "łapać" równowagę psychiczną.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży (w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych), a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych w szczególności poprzez:

- a) *odbywanie stosownych szkoleń przez nauczycieli, wychowawców, pedagogów, innych specjalistów oraz rodziców, mających na celu rozpoznanie zagrożeń i wczesną interwencję, jak też wspieranie kompetencji rodziców poprzez:*
 - *dostarczanie wiedzy na temat alkoholu, narkotyków i dopalaczy,*
 - *pogłębienie świadomości rodziców w zakresie roli rodziny i kontaktów z dzieckiem,*
 - *propagowanie wśród nauczycieli i rodziców informacji o serwisie pomocowym,*
 - *kształtowanie umiejętności wczesnego rozpoznawania zagrożeń,*
 - *podnoszenie umiejętności nawiązywania kontaktu pomocowego,*
- b) *organizowanie i prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i rodziców, jak również przedsięwzięć opracowanych i realizowanych przez młodzież skierowanych do grup rówieśniczych. Działania te wpisują się w profilaktykę uniwersalną ukierunkowaną na całe populacje i powinny uczyć młodych ludzi jak przeciwstawiać się presji wywieranej przez otoczenie, jak przeciwdziałać namowom do palenia tytoniu, picia alkoholu i używania narkotyków. Winny też rozwijać poczucie własnej wartości oraz poczucie bycia potrzebnym. Celem działań jest zmniejszenie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów w danej populacji i wzmacnianie czynników wspierających prawidłowy rozwój.*
- c) *propagowanie i prowadzenie zajęć angażujących dzieci i młodzież w alternatywne wobec uzależnień formy spędzania wolnego czasu z ukierunkowaniem ich aktywności na wolność wobec środków uzależniających. Działania te mają pozwolić na zbudowanie pewności siebie i wyrabianie w dzieciach i młodzieży umiejętności rozwiązywania problemów i właściwej komunikacji, a także rozwój osobisty. Zapewnienie warunków, w tym miejsc rekreacji, do spędzania wolnego czasu w sposób społecznie pożądany;*
- d) *diagnozowanie i badanie problemu wśród dzieci i młodzieży, jak i dorosłych mieszkańców;*
- e) *uświadamianie szkodliwości używania alkoholu i narkotyków – współpraca z mediami;*
- f) *prowadzenie kampanii edukacyjnych i prewencyjnych, skierowanych do dorosłych i do młodzieży, głównie w wieku, w którym rozpoczyna się kontakt z alkoholem i narkotykami;*
- g) *prezentowanie sztuk teatralnych i innych przedsięwzięć artystycznych propagujących postawy trzeźwościowe, organizowanie, uczestniczenie w imprezach kulturalnych, sportowych i integracyjnych oraz innych działaniach promujących społecznie pożądane spędzanie wolnego czasu jak i wolność od uzależnień;*
- h) *promowanie sportowo - turystycznych form działalności profilaktycznej (obozy sportowo- integracyjne), pozalekcyjne i klubowe zajęcia sportowe;*
- i) *edukacja, szkolenia oraz działania kontrolne i interwencyjne mające na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia; monitorowanie pubów, dyskotek i innych miejsc wskazywanych przez młodzież jako niebezpieczne;*
- j) *prowadzenie systemu informacji o działaniach z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych promocja, zdrowego stylu życia;*
- k) *podejmowanie działań związanych z przeciwdziałaniem nietrzeźwości kierowców.*

W każdej kościerskiej szkole podstawowej i ponadpodstawowej odbywały się zajęcia profilaktyczne propagujące wiedzę o szkodliwości spożywania alkoholu, promujące beзнаłogowy tryb życia, jak również wyposażające uczniów w umiejętności mówienia nie wobec nałogów. Celowi temu służyły liczne kampanie, pikniki, inscenizacje, szkolne dni profilaktyki i promocji zdrowia, szkolne dni sportu oraz konkursy wiedzy, literackie, plastyczne. Również warsztaty i koła zainteresowań.

Często stosowaną formą przekazywania dzieciom i młodzieży wiedzy z omawianego tu zakresu były pogadanki na temat wpływu alkoholu i narkotyków na zdrowie, psychikę rodziny, na przemoc i przestępczość wśród nieletnich, agresję między rówieśnikami, jak i potrzebę koleżeństwa i tolerancji jako właściwych relacji rówieśniczych, spotkania psychoedukacyjne prowadzone w szkołach m.in. przez wychowawców, przedstawicieli Komendy Powiatowej Policji, Straży Miejskiej, specjalisty pracy z rodziną MOPS. Prowadzone były lokalne programy profilaktyczne oraz programy antynikotynowe.

Poszerzono też zasoby biblioteczne jak i filmoteki, emitowano filmy o tematyce uzależnień. Prowadzone były też warsztaty i zajęcia psychoedukacyjne z profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy, asertywności oraz radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych. Kolportowano wśród młodzieży i rodziców ulotki o treści antyalkoholowej, antyuzależnieniowej i antyprzemocowej.

Kontynuowana była inicjatywa Marszu Przyjaźni - jako sprzeciwu młodych przeciw przemocy.

W kościerskich szkołach, w wybranych klasach szkół podstawowych oraz gimnazjum, był realizowany program Unplugged.

Innym przedsięwzięciem w ramach działań profilaktycznych i edukacyjnych było zaproszenie wykonawców ze spektaklami poruszającymi problem ryzykownych zachowań wśród dzieci i młodzieży. Spektakle profilaktyczne były prezentowane ze środków Pełnomocnika Burmistrza (odbyły się 4 przedstawienia teatralne dla młodzieży kościerskich szkół) przez teatr Kurtyna.

Wystawiono następujące spektakle:

- 1) pt. "Jestem przyjacielem ludzi" – 2 spektakle, krzewiący wartości, normy i wzory zachowań, podstawowe zasady bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, umiejętności nawiązywania relacji międzyludzkich i wzajemnego szacunku;
- 2) pt. "Niebezpieczna sieć" - 2 spektakle, krzewiący postawy otwarte na poszukiwanie pomocy i porady, asertywne wyrażanie potrzeb, a także profilaktykę uzależnień od internetu, alkoholu, zachowań agresywnych.

Spektakle obejrzało 1000 uczniów.

W okresie letnim od 13 do 19 lipca 2018r. dla 50 dzieci ze szkół podstawowych, pochodzących z rodzin dotkniętych dysfunkcją alkoholową sfinansowano profilaktyczny obóz letni w Warszawie w Europejskim Domu Spotkań Młodzieży. Na obozie duży nacisk położono na ukazywanie społecznie akceptowanych sposobów na życie. Wychowankowie uczestniczyli w bogatym programie zwiedzania stolicy z jej najważniejszymi punktami na mapie miasta m.in. Zamek Królewski, Łazienki Królewskie, Ogród Saski, Muzeum Powstania Warszawskiego, Sejm. W czasie pobytu w Warszawie wychowankowie brali udział w pokazie multimedialnym "Woda – światło- dźwięk". Celem pośrednim było też wyrównanie szans rozwojowych dzieci z małego miasta.

W październiku 2018r. odbyło się w budynku MOPS szkolenie dla grupy 20 nauczycieli ze szkół miejskich, dotyczące realizacji programu profilaktycznego Unplugged. Jest to program zapobiegania uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży w wieku od 12- 15 lat. Elementy tego programu były wdrażane przez uczestniczących w szkoleniu pedagogów w czasie działań profilaktycznych realizowanych w swoich placówkach.

W ramach tego zadania finansowane są popołudniowe świetlice profilaktyczne w ZSP nr 1 i 2.

W dniu 16 maja w sali konferencyjnej w kościerskim kinie odbyło się szkolenie "**Pornografia szkodzi dzieciom**" dla przedstawicieli różnych instytucji z terenu miasta oraz rodziców, w którym wzięło udział około 90 osób.

Pracownik w punkcie konsultacyjnym ds. narkomanii w MOPS pomagał rodzinom w zakresie diagnozy problemów młodzieży i wskazywał możliwe drogi ich rozwiązania.

W zakresie realizacji omawianego celu przekazano również środki na działania o charakterze profilaktycznym, które były realizowane m.in. w postaci: zakupu lalki – fantoma dziecka z syndromem FAS, inicjatyw sportowych jako alternatywnych metod spędzania czasu wolnego młodych ludzi, zajęcia na boiskach orlik i boisku wielofunkcyjnym przy szkołach podstawowych,

zagwarantowano dzieciom półkolonie letnie oraz kolonie zimowe, współfinansowano zmagania rekreacyjne podczas obchodów kolejowego dnia dziecka. Środki na profilaktykę zachowań ryzykownych wśród osób starszych przekazano Radzie Seniorów Miasta Kościerzyna.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii, między innymi poprzez:

- a) umożliwianie dostępu do szkoleń i podwyższenia kwalifikacji przedstawicielom różnych zawodów stykających się w swej pracy z osobami z problemem alkoholowym, uzależnienia od narkotyków i członkami ich rodzin;*
- b) dofinansowanie obozów terapeutycznych dla organizacji zajmujących się członkami rodzin z problemem alkoholowym i uzależnieniem od narkotyków;*
- c) wspieranie inicjatyw służących poszerzaniu wiedzy o zagrożeniach nalogami oraz innych działań propagujących zajęcia i postawy pro trzeźwościowe, jak również działań mających na celu ograniczanie zjawisk patologicznych;*
- d) współpraca ze środowiskami kościelnymi, policją, strażą miejską oraz innymi organizacjami, stowarzyszeniami, a także instytucjami na rzecz profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, redukcji szkód, jak również pomocy w dożywianiu, ograniczaniu zagrożeń dla życia (ogrzanie) i profilaktycznym oddziaływaniu na osoby dotknięte chorobą alkoholową, promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia;*
- e) pomoc stowarzyszeniom i klubom abstynenckim.*

W dniu 25 maja 2018r. 35 przedstawicieli różnych instytucji z terenu naszego miasta - kuratorzy sądowi, dzielnicowi, pracownicy socjalni, asystenci rodzin, członkowie MKRPA - uczestniczyło w całodniowej wizycie **studyjnej w ośrodku leczenia uzależnień w Wandzinie** – Ośrodek Readaptacji Stowarzyszenia Solidarni "Plus" EKO "Szkoła Życia" w Wandzinie;

W ramach omawianego celu dofinansowano inicjatywy Organizacji Pozarządowych z Miasta Kościerzyna, które zostały określone wnioskami złożonymi do ogłaszanego corocznie konkursu Burmistrza Miasta Kościerzyna. Zadania te obejmowały głównie zakres: sportu, profilaktyki i ochrony zdrowia, które ściśle związane były z profilaktyką uzależnień i wpisywały się w założenia NPZ.

5. Wspieranie przedsięwzięć mających na celu reintegrację społeczną i zawodową osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, np. CIS, Kluby Pracy, Klubu Integracji Społecznej, Prace Społecznie Użyteczne.

W minionym roku jeszcze nie realizowano – brak CIS.

6. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów zawartych w art. 13¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 15 tejże ustawy, jak również występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Należyte reagowanie na stwierdzone przypadki złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym, a także naruszenie przepisów dot. reklamy napojów alkoholowych.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmowała czynności wyjaśniające w dwóch sprawach, w których istniało podejrzenie łamania ustawy. Sprawy te zostały zgłoszone

pisemnie do MKRPA. Obie sprawy wymagały kontroli w punktach sprzedaży. Nie stwierdzono naruszenia ustawy – odpowiednie informacje zostały przekazane do wnioskujących.

Kościerzyna, luty 2019 r.

Pełnomocnik Burmistrza Miasta
ds. Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych

Sylwia Trzebiatowska – Głok